

Nieuwe regels voor volmachten van onbekwamen sinds 1 september

Naast de gerechtelijke bescherming van onbekwamen door het systeem van bewindvoering onder toezicht van de vrederechter is er sinds 1 september 2014 een buitengerechtelijke bescherming mogelijk onder de vorm van een volmacht. Personen kunnen dan één of meerdere vertrouwenspersonen aanstellen om hun goederen of een deel ervan te beheren. Hetzij onmiddellijk, hetzij wanneer zij feitelijk onbekwaam worden.

1. Context

Het statuut van onbekwamen (met name voorlopig bewind, onder gerechtelijk raadsman gestelde personen, verkwisters, onbekwaamverklaarden, verlengd enz.) werd op 1 september 2014 geüniformeerd onder de noemer 'bewind'.

Naast de gerechtelijke bescherming van onbekwamen door het systeem van bewindvoering onder **toezicht van de vrederechter**, wordt er met ingang van 1 september 2014 een **buitengerechtelijke bescherming** georganiseerd onder de vorm van een volmacht.

Dit houdt in dat iedereen die wilsbekwaam is, een **volmacht** kan geven om zijn vermogen te laten beheren door de volmachtdrager die hij aanduidt. Er is **geen procedure, tussenkost of machtiging van de vrederechter meer vereist**. De verkoop van onroerende goederen van de onbekwame moet niet langer via een openbare verkoop gebeuren en bij verkoop uit de hand is geen machtiging van de vrederechter meer nodig. De volmachtdrager kan volledig autonoom overgaan tot de verkoop op de wijze die hij wenst, binnen de grenzen van zijn opdracht.

Deze regeling is niettemin beperkt tot het **beheer van de goederen van de onbekwame** en betreft dus **niet de persoon van de onbekwame**.

De wetgever geeft voortaan de voorkeur aan dergelijke buitengerechtelijke bescherming via volmacht **boven** de gerechtelijke bescherming door de vrederechter, tenzij de volmacht werd opgezegd of de vrederechter deze ingetrokken heeft. Het uitgangspunt is immers dat wie wilsbekwaam is, zijn zaken kan regelen door de persoon van zijn keuze en dit bij middel van een volmacht.

De volmachtgever kan vervolgens de keuze maken om deze volmacht onmiddellijk uitwerking te geven of te wachten tot dat de volmachtgever onbekwaam is geworden. In het laatste geval wordt het beheer van de goederen van de volmachtgever/onbekwaamverklaarde automatisch uitgevoerd door de volmachtdrager.

2. Vorm van de volmacht

De volmacht kan zowel **onderhands** als **notarieel** worden opgemaakt. Het voordeel van een notariële volmacht is de **juridische begeleiding door de notaris** bij de omschrijving van de volmacht en de organisatie van het beheer van de goederen van de opdrachtgever.

Bovendien is een authentieke akte vereist indien bepaalde publiciteit moet gebeuren (zoals bekendmaking op het hypotheekkantoor bij de verkoop van onroerend goed, bij schenking, wijziging huwelijkscontract, enz.).

3. Voorwaarden van de volmacht

Een volmacht is geldig op 2 voorwaarden:

1. Het **doel** van buitengerechtelijke bescherming moet expliciet worden vermeld in de volmacht. Een gebruikelijke volmacht volstaat niet om uitwerking te krijgen in het kader van onbekwaamheid.
2. De volmacht moet worden geregistreerd in het Centraal Register door **neerlegging van een 'voor eensluidend verklaard afschrift'**.

De volmachten getekend vóór 1 september 2014 kunnen niet gelden als buitengerechtelijke bescherming om reden dat de registratie ter griffie pas mogelijk was vanaf 1 september 2014. Dergelijke volmachten verliezen dus hun uitwerking bij onbekwaamheid van de volmachtgever. Zij blijven geldig zolang de volmachtgever bekwaam is.

4. Einde van de volmacht

Voor het einde van de volmacht gelden volgende modaliteiten:

1. Opzegging of wijzigingen:

De volmachtgever en/of de volmachtdrager kunnen de volmacht op elk ogenblik wijzigen of opzeggen, uiteraard op voorwaarde dat de persoon nog wilsbekwaam is.

2. De volmacht eindigt automatisch:

- zodra de volmachtgever opnieuw wilsbekwaam wordt
- ingeval van opzegging/herroeping door de volmachtgever of volmachtdrager
- bij het overlijden van de volmachtgever
- bij overlijden van de volmachtdrager of indien hij onbekwaam wordt verklaard door de rechtbank
- ingeval de vrederechter maatregelen treft op verzoek van een partij (beëindiging opdracht, beperking opdracht, aanstelling andere volmachtdrager enz.)

5. Inhoud van de volmacht

De inhoud van de volmacht moet nauwkeurig zijn. Onder meer volgende punten verdienen aandacht bij de opmaak van de volmacht:

- Is er een onmiddellijk verzoek tot registratie of niet?
- De volmachtdrager **kan** in de akte verschijnen en de volmacht onmiddellijk aanvaarden.
- Is er een onmiddellijk uitwerking of gebeurt dat pas bij onbekwaamheid?
- Is er een omschrijving van de opdracht van de volmachtdrager (gaat het om het volledige of een deel van het vermogen)?
- Is een eenzijdige opzegging mogelijk of niet?

- Wenst de opdrachtgever een vertrouwenspersoon aan te stellen?
- Er kan een controleregeling uitgewerkt worden (zoals instemming erfgenamen enz.).
- Gaat het om één of meerdere volmacht dragers die samen of afzonderlijk kunnen optreden (bijvoorbeeld met plicht om elkaar op de hoogte te brengen)?
- Is er een bezoldiging? Er is een vergoeding voorgeschoten kosten, maar in principe is er geen recht op loon tenzij bedongen in de volmacht.
- Moeten er (eventueel) criteria vastgelegd worden over wat feitelijke onbekwaamheid is (zoals advies van één of meerdere geneesheren)?
- Is er een voorkeur voor bewindvoerder of vertrouwenspersoon?

6. Sancties

Bij gebrek aan registratie mag de volmacht **niet** worden gebruikt. Dit houdt in dat eenmaal de volmachtdrager vaststelt dat de volmachtgever zich bevindt in een feitelijke toestand van kennelijke wilsonbekwaamheid, de volmachtdrager de volmacht eerst moet laten registreren voor hij hem kan gebruiken.

7. Besluit

De buitengerechtelijke bescherming laat personen toe één of meerdere vertrouwenspersonen aan te stellen om hun goederen of een deel ervan te beheren. Hetzij onmiddellijk, hetzij wanneer zij feitelijk onbekwaam worden.

De gewone volmachten, getekend **na** 1 september 2014 en die **niet** voldoen aan de voorwaarden van de buitengerechtelijke bescherming, zijn automatisch beëindigd zodra de volmachtgever **feitelijk** onbekwaam wordt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn voor tal van eenvoudige bankvolmachten op rekeningen van een onbekwame.

Opmerking: wenst u na het lezen van deze tekst meer concrete informatie? Jammer genoeg kan Berquin Notarissen cvba u niet via e-mail adviseren. U kunt eventueel wel telefonisch een afspraak maken met één van onze juristen of notarissen.